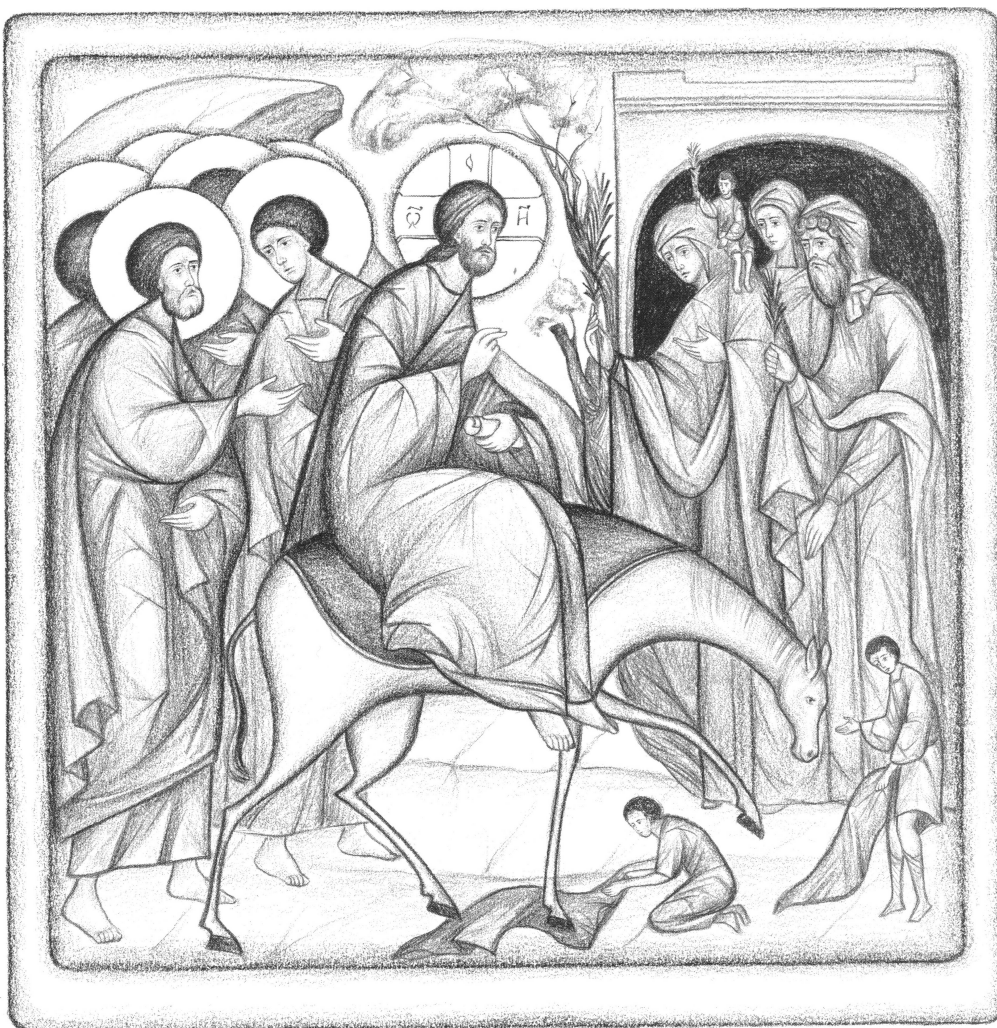

Palmzondag

Begin van de Goede Week

vetgedrukte tekst wordt door de gemeente gezongen of gesproken

Allen staan op

Zoon van David: Iedereen hoopt dat Jezus zijn volk zal bevrijden van de Romeinen, zoals David ooit het volk heeft bevrijd van de Filistijnen.

Evangelië bij de palmwijding

Jaar A: Matteüs → *hieronder* !

Jaar B: Marcus → **blz. 3**

Jaar C: Lucas → **blz. 3**

De Heer zij met u.

En met uw geest.

Lezing uit het heilig evangelie volgens

U, Heer, zij glorie.

A Toen Jezus en zijn discipelen Jeruzalem naderden en bij Betfage op de Olijfberg kwamen, stuurde Jezus er twee leerlingen op uit. Zijn opdracht luidde: 'Ga naar het dorp dat daar ligt. Vrijwel direct zullen jullie er een ezelin zien, die daar vastgebonden staat met haar veulen. Maak de dieren los en breng ze bij me. En als iemand jullie iets vraagt, antwoord dan: "De Heer heeft ze nodig." Dan zal men ze meteen meegeven.' Dit is gebeurd opdat in vervulling zou gaan wat gezegd is door de profeet:

'Zeg tegen Sion: "Kijk, je koning is in aantocht, hij is zachtmoedig en rijdt op een ezelin en op een veulen, het jong van een lastdier.'"

De leerlingen gingen op weg en deden wat Jezus hun had opgedragen. Ze brachten de ezelin en het veulen mee, legden er mantels op en lieten Jezus daarop plaatsnemen. Vanuit de menigte spreidden velen hun mantels op de weg uit, anderen braken twijgen van de bomen en spreidden die uit op de weg. De talloze mensen die voor hem uit liepen en achter hem aan kwamen, riepen luidkeels: 'Hosanna voor de Zoon van David! Gezegend hij die komt in de naam van de Heer. Hosanna in de hemel!'

Toen hij Jeruzalem binnenging, raakte de hele stad in rep en roer. 'Wie is die man?' wilde men weten. Uit de menigte werd geantwoord: 'Dat is Jezus, de profeet uit Nazaret in Galilea.'

B Toen Jezus en zijn discipelen Jeruzalem naderden en in de buurt waren van Betfagé en Betanië bij de Olijfberg, stuurde hij twee van zijn leerlingen vooruit. Hij zei tegen hen: 'Ga naar het dorp dat daar ligt. Zodra jullie er binnenkomen, zul je daar een ezelsveulen vastgebonden zien staan, dat nog nooit door iemand bereden is; maak het los en breng het hier. En als iemand jullie vraagt waarom jullie dat doen, zeg dan: "De Heer heeft het nodig, hij zal het meteen weer terugsturen." 'Ze gingen op weg en vonden een veulen dat buiten op straat bij een deur was vastgebonden en ze maakten het los. Er stonden een paar mensen die vroegen: 'Waarom maken jullie dat veulen los?' Ze zeiden wat Jezus hun had opgedragen te zeggen en de mensen lieten hen begaan.

Ze brachten het veulen naar Jezus en legden hun mantels op het dier en hij ging erop zitten. Velen spreidden hun mantels uit op de weg, anderen spreidden takken met bladeren uit, die ze in het veld afhakten. Allen die voor hem uit liepen of achter hem aan kwamen, riepen luidkeels:

'Hosanna!

Gezegend hij die komt in de naam van de Heer.

Gezegend het komende koninkrijk van onze vader David.

Hosanna in de hemel!"

Hij trok Jeruzalem in en ging naar de tempel. Nadat hij alles in ogenschouw had genomen, ging hij – want het was al laat geworden – met de twaalf terug naar Betanië.

C Toen Jezus Betfage en Betanië bij de Olijfberg naderde, stuurde hij twee van de leerlingen vooruit en zei tegen hen: 'Ga naar het dorp daarginds. Daar zullen jullie een vastgebonden veulen vinden, dat nog nooit door iemand bereden is. Maak het los en breng het hier. Als iemand jullie vraagt: "Waarom maken jullie het los?" moeten jullie antwoorden: "De Heer heeft het nodig." 'De beide leerlingen gingen op weg en vonden het veulen, precies zoals Jezus had gezegd. Toen ze het dier losmaakten, vroegen de eigenaars hun: 'Waarom maken jullie het los?' Ze antwoordden: 'De Heer heeft het nodig.' Daarna brachten ze het veulen naar Jezus. Ze wierpen hun mantels over het dier en lieten Jezus erop zitten. Onderweg spreidden de leerlingen hun mantels voor hem op de grond uit.

Toen hij op het punt stond de Olijfberg af te dalen, begon de hele groep leerlingen vol vreugde en met luide stem God te prijzen om alle wonderdaen die ze hadden gezien. Ze riepen:

'Gezegend hij die komt als koning, in de naam van de Heer!

Vrede in de hemel en eer aan de Allerhoogste!"

Enkele Farizeeën in de menigte zeiden tegen Jezus: 'Meester, berisp uw leerlingen.' Maar hij antwoordde: 'Ik zeg u: als zij zouden zwijgen, dan zouden de stenen het uitschreeuwen.'

Lof zij U, Christus.

De mis begint nog niet; eerst worden de buxustakjes (palmtakken) gewijd.

Zegening van de palmen

† Onze hulp is in de Naam van de Heer,

die hemel en aarde gemaakt heeft.

Laat ons bidden.

God, Gij hebt in de dagen van Noach een duif door een olijftak de vrede aan de aarde doen verkondigen;

zegen ☩ deze palmtakken,

die ons herinneren aan de intocht van uw Zoon Jezus Christus, onze Heer.

Heden werd hij verheerlijkt door de lof van de kinderen

en het juichen van de schare die palmtakken strooide op zijn weg, toen hij optrok naar Jeruzalem om voor ons te lijden en te sterven

en aldus wat geschreven staat ten einde toe te volbrengen.

Geef ons de vrede die hij voor ons heeft verworven

en schenk ons de genade hem als onze koning te eren

door hem te dienen in liefderijke gehoorzaamheid

en hem in zijn nederigheid en zachtaardigheid te volgen,

in geduld en in vast vertrouwen,

opdat ook aan ons zijn woord wordt vervuld:

Zo iemand mij dienen wil, hij volge mij;

waar ik ben, daar zal ook mijn dienaar zijn.

Dit bidden wij U door onze Heer Jezus Christus, uw Zoon,

die met U in de eenheid van de heilige Geest

leeft en regeert in de eeuwen der eeuwen.

Amen.

De priester besprenkelt de palmtakken met wijwater en bewierookt ze.

De palmtakken worden uitgereikt.

**Allen gaan via het middenpad naar voren
om een palmtak te halen (en zich aan te sluiten bij de processie).**

Eventueel worden vooraf de volgende coupletten gezongen:

Versier je huis, hang uit de vlag,

vandaag is het een blijde dag.

We gaan de palmen spreiden:

de Heer komt binnen rijden!

De Heer komt naar Jerusalem

en alle kind'ren groeten hem.

We gaan de palmen spreiden:

de Heer komt binnen rijden!

Tijdens de processie zingt men:

218 (Psalm 24) en 621 A

1. De we - reld hoort aan God de Heer,
al wat zij draagt, leeft Hem ter eer
die he - mel, zee en aar - de
eens schiep en sinds be - waar - de.

2. Wie is de mens die op zal gaan,
wie mag in 's Heren stede staan?
Die, met zichzelf in 't reine,
gunt God en mens het zijne.
3. God staat met zegen aan zijn kant,
legt hem zijn rechten in de hand
en doet wie naar Hem vragen
de naam van Jakob dragen.
4. Gij poorten, heft uw hoofden hoog,
laat onder uw verheven boog
de Koning binnentreden
die ginds komt aangereden!
5. Wie is die Koning, vol van macht?
De Heer, die door zijn sterke kracht
en zijn triomf in 't strijden
de Godsstad komt verblijden!

refrein Geeft e - re de He - re wie ou - den en jon - gen
't ho - san - na eens zon - gen, eert de Heer!

1. Hei - land, hoop van al - le tij - den,
hoor U thans een wel - kom wij - den:
Ho - san - na, ho - san - na!
Eeuw - ge poor - ten, hoog uw hoofd:

hier komt Hij die is be - loofd!

**Geeft ere de Here wie ouden en jongen
't hosanna eens zongen, eert de Heer!**

2. 't Volk van Juda langs de wegen zingt U bij uw intocht tegen:
Hosanna, hosanna!
Koning zijt Gij, die bevrijdt, die thans naar uw stede rijdt. **refrein**
3. Niemand die vergeefs zal smeken, al het onrecht wilt Gij wreken.
Hosanna, hosanna!
Priester, koning en profeet, die men zoon van David heet! **refrein**
4. Heden toont God zijn erbarmen aan de armsten van de armen.
Hosanna, hosanna!
't Lastdier is de wank'le troon van de hoge koningszoon. **refrein**
5. Palmen strooiden Abrams zonen: God komt in ons midden wonen!
Hosanna, hosanna!
Stad van God, verheerlijk Hem, Hij bevrijdt Jeruzalem! **refrein**
6. Gods Gezalfde treedt thans binnen, 't eeuwig Godsrijk gaat beginnen.
Hosanna, hosanna,
zingt ook ons lied Hem ter eer met de Naam van God de Heer! **refrein**

Tot slot zegt de priester:

Laat ons bidden. Vermeerder, God, het geloof van hen die op U hopen.
Verhoor goedgunstig onze gebeden en geef dat wij
die heden Christus bij zijn intocht met palmen begeleiden
U door hem met vruchten van geloof en goede werken
mogen verheerlijken om met hem te verrijzen tot eeuwig leven.

Amen.

Allen leggen hun palmtakken terzijde – totdat het lijdensevangelie begint

De priester kleedt zich om: rood (enthousiasme) wordt paars (ingetogenheid). Zie ook op de achterkant van dit boekje.

Openingslied 476

Allen staan op

De ver - smaad - heid heeft mijn hart ge - bro - ken
en mij zeer ge - schokt. Ik wacht - te op één

Hier begint een gewone zondagochtendmis, maar er worden een paar onderdelen van het begin weggelaten. Meestal wordt er op Palmzondag ook niet gepreekt en is er geen geloofsbelijdenis. Ook zijn er vaak geen voorbeden op de gebruikelijke manier - want al onze noden heeft Jezus Christus in zijn lijden voor God gebracht.

Gebod van de dag

De Heer zij met u.

En met uw geest.

Laat ons bidden.

Barmhartige God,
in uw liefde voor de mensen hebt Gij uw eniggeboren Zoon gezonden;
hij heeft het kruis gedragen ten dode toe.
Geef ons, bidden wij, hem te volgen langs de weg van zijn lijden,
opdat wij mogen delen in zijn verrijzenis.
Door onze Heer Jezus Christus, uw Zoon,
die met U in de eenheid van de heilige Geest
leeft en regeert in de eeuwen der eeuwen.

Amen.

Eerste schriftlezing

Jesaja 50, 4-7

Allen gaan zitten

Lezing uit de profetie van Jesaja.

God, de HEER, gaf mij een vaardige tong, waarmee ik de moedeloze kan opbeuren. Elke ochtend wekt hij mijn oor, zodat het toegerust is om aandachtig te horen. God, de HEER, heeft mijn oren geopend en ik heb geen verzet geboden, ik ben niet teruggedeinsd. Ik heb mijn rug blootgesteld aan mijn folteraars, wie mij de baard uittrokken, bood ik mijn wangen aan. Ik heb mijn gezicht niet verborgen toen ze mij beschimpten en bespuwden. God, de HEER, zal mij helpen, daarom word ik niet gekwetst en is mijn gezicht zo onbewogen als een rots, want ik weet dat ik niet beschaamd zal staan.

Hier eindigt de schriftlezing.

Tweede schriftlezing

Filippenzen 2, 5-11 (gezongen)

“Het lied van de Heer die een knecht werd”

Laat zo uw ge- | zindheid | zijn
als het | was bij | Jezus Mes- | sias,

**die in de gestalte van God het niet heeft beschouwd als een | voor- | recht
om | Gode ge- | lijk te | zijn,**

want Hij heeft de hemel verlaten, het bestaan van een | slaaf aan - | vaard
in | alles ge- | lijk aan de | mensen,

**en in de gedaante der mensen, vernederd ten | dode | toe,
heeft | Hij aan het | kruis ge- | hoorzaamd,**

daarom heeft God Hem verhoogd en heeft Hem een naam ge- | ge- | ven
boven | alle | andere | uit,

**opdat voor de naam van Jezus zou buigen al | wat be- | staat
in | alle | rangen der | schepping,**

en alle tong zou belijden dat Jezus de | Heer | is,
tot | glorie van | God de | Vader.

A - men.

Evangelie

Jaar A: Matteüs → blz. **8** (hieronder !)

Jaar B: Marcus → blz. **16**

Jaar C: Lucas → blz. **22**

Allen blijven zitten en nemen de palmtak weer in de hand

E Het lijden van onze Heer Jezus Christus volgens ...

Het gebruikelijke antwoord op de aankondiging van het evangelie wordt niet gegeven.

Jaar A:

Matteüs 26, 1 - 27,66

E Toen Jezus deze laatste rede had uitgesproken, zei hij tegen zijn leerlingen:

C 'Over twee dagen is het, zoals jullie weten, Pasen. Dan wordt de Mensenzoon uitgeleverd om gekruisigd te worden.'

- E Ondertussen kwamen de hogepriesters en de oudsten van het volk bijeen in het paleis van de hogepriester, Kajafas. Daar beraamden ze het plan om Jezus door middel van een list gevangen te nemen en hem te doden.
- E Ze zeiden:
- A 'Maar niet op het feest, want dan komt het volk in opstand.'
- E Toen Jezus in Betanië in het huis van Simon – degene die aan huidvraat had geleden – aanlag voor een maaltijd, kwam er een vrouw naar hem toe. Ze had een albasten flesje met zeer kostbare olie bij zich en goot die uit over zijn hoofd. De leerlingen ergerden zich toen ze dit zagen en zeiden:
- A 'Wat een verspillings! Die olie had immers duur verkocht kunnen worden, dan hadden we het geld aan de armen kunnen geven.'
- E Jezus hoorde het en zei:
- C 'Waarom vallen jullie deze vrouw lastig? Zij heeft iets goeds voor mij gedaan. Want de armen zijn altijd bij jullie, maar ik zal niet altijd bij jullie zijn. Door die olie over mij uit te gieten, heeft ze mijn lichaam voorbereid op het graf. Ik verzeker jullie: waar ook ter wereld het goede nieuws verkondigd zal worden, zal ter herinnering aan haar verteld worden wat zij heeft gedaan.'
- E Daarop ging één van de twaalf, die met de naam Judas Iskariot, naar de hogepriesters en zei:
- A 'Wat krijg ik van u als ik hem aan u uitlever?'
- E Ze betaalden hem dertig zilverstukken. Vanaf dat moment zocht hij een gunstige gelegenheid om hem uit te leveren.
- Op de eerste dag van het feest van het Ongedesemde brood kwamen de leerlingen naar Jezus toe en vroegen:
- A 'Waar wilt u dat wij voorbereidingen treffen zodat u het paasmaal kunt eten?'
- E Hij zei:
- C 'Ga naar de stad en zeg tegen de persoon die jullie bekend is: "De meester zegt: 'Mijn tijd is nabij, bij jou wil ik met mijn leerlingen het paasmaal gebruiken.'"
- E De leerlingen deden wat Jezus hun had opgedragen en bereidden het paasmaal. Toen de avond was gevallen, lag hij samen met de twaalf aan voor de maaltijd. Onder het eten zei hij tegen hen:
- C 'Ik verzeker jullie: één van jullie zal mij uitleveren.'
- E Dit bedroefde hen zeer, en de één na de ander vroegen ze hem:
- A 'Ik toch niet, Heer?'
- E Hij antwoordde:
- C 'Hij die samen met mij zijn brood in de kom doopte, die zal mij uitleveren. De Mensenzoon zal heengaan zoals over hem geschreven staat, maar wee de mens door wie de Mensenzoon uitgeleverd wordt: het zou beter voor hem zijn als hij nooit geboren was.'
- E Toen zei Judas, die hem zou uitleveren:
- A 'Ik ben het toch niet, rabbi?'
- E Jezus antwoordde:
- C 'Jij zegt het.'

- E Toen ze verder aten nam Jezus een brood, sprak het zegengebed uit, brak het brood en gaf de leerlingen ervan met de woorden:
- C 'Neem, eet, dit is mijn lichaam.'
- E En hij nam een beker, sprak het dankgebed uit en gaf hun de beker met de woorden:
- C 'Drink allen hieruit, dit is mijn bloed, het bloed van het verbond, dat voor velen wordt vergoten tot vergeving van zonden. Ik zeg jullie: vanaf vandaag zal ik niet meer van de vrucht van de wijnstok drinken tot de dag komt dat ik er met jullie opnieuw van zal drinken in het koninkrijk van mijn Vader.'
- E Nadat ze de lofzang hadden gezongen, vertrokken ze naar de Olijfberg.

*

1. Je-zus, om uw lij-den groot, om uw le-ven en uw dood
die vol-bren-gen 't recht van God: Ky-ri-e e - le-i - son.

**Om de zalving door een vrouw, vreugde-olie, geur van rouw,
teken van wat komen zou: Kyrie eleison.**

**Om het brood, Heer, dat Gij breekt, om de beker die Gij reikt,
om de woorden die Gij spreekt: Kyrie eleison.**

- E Onderweg zei Jezus tegen hen:
- C 'Jullie zullen mij deze nacht allemaal afvallen, want er staat geschreven: "Ik zal de herder doden, en de schapen van zijn kudde zullen uiteengedreven worden." Maar nadat ik uit de dood ben opgewekt, zal ik jullie voorgaan naar Galilea.'
- E Petrus zei daarop tegen hem:
- A 'Misschien zal iedereen u afvallen, ik nooit!'
- E Jezus antwoordde hem:
- C 'Ik verzeker je: deze nacht zul je, nog voor de haan gekraaid heeft, mij drie-maal verloochenen.'
- E Petrus zei:
- A 'Al zou ik met u moeten sterven, verloochenen zal ik u nooit.'
- E Alle andere leerlingen vielen hem daarin bij. Vervolgens ging Jezus met zijn leerlingen naar een plek die Getsemane genoemd werd. Hij zei:
- C 'Blijven jullie hier zitten, ik ga daar bidden.'
- E Hij nam Petrus en de twee zonen van Zebedeüs met zich mee. Toen hij zich bedroefd en angstig voelde worden, zei hij tegen hen:
- C 'Ik voel me dodelijk bedroefd; blijf hier met mij waken.'
- E Hij liep nog een stukje verder, knielde toen en bad diep voorovergebogen:
- C 'Vader, als het mogelijk is, laat deze beker dan aan mij voorbijgaan! Maar laat het niet gebeuren zoals ik het wil, maar zoals u het wilt.'
- E Hij liep terug naar de leerlingen en zag dat ze lagen te slapen. Hij zei tegen Petrus:

- C 'Konden jullie niet eens één uur met mij waken? Blijf wakker en bid dat jullie niet in beproeving komen; de geest is wel gewillig, maar het lichaam is zwak.'
- E Voor de tweede maal liep hij van hen weg en bad:
- C 'Vader, als het niet mogelijk is dat deze beker aan mij voorbijgaat zonder dat ik eruit drink, laat het dan gebeuren zoals u het wilt.'
- E Toen hij terugkwam, zag hij dat ze weer sliepen, want ze waren door vermoeidheid overmand. Hij liet hen achter, liep opnieuw wat verder en bad voor de derde maal, met dezelfde woorden als daarvoor. Daarna voegde hij zich weer bij de leerlingen en zei:
- C 'Liggen jullie daar nog steeds te slapen en te rusten? En dat terwijl het ogenblik nabij is waarop de Mensenzoon wordt uitgeleverd aan zondaars. Sta op, laten we gaan; kijk, hij die mij uitlevert, is al vlakbij.'
- * **Here, om uw bloedig zweet, als Ge_alleen de wijnpers treedt, om de kelk vol bitter leed: Kyrie eleison.**
- E Nog voor hij uitgesproken was, kwam Judas eraan, één van de twaalf, in gezelschap van een grote, met zwaarden en knuppels bewapende bende, die door de hogepriesters en de oudsten van het volk was gestuurd. Met hen had zijn verrader een teken afgesproken. Hij had gezegd:
- A 'Degene die ik kus, die is het, die moet je gevangennemen.'
- E Hij liep recht op Jezus af, zei:
- A 'Gegroet, rabbi!'
- E En hij kuste hem. Jezus zei tegen hem:
- C 'Vriend, ben je daarvoor gekomen?'
- E Daarop kwam de bende naderbij, ze grepen Jezus vast en namen hem gevangen. Nu greep één van Jezus' metgezellen naar zijn zwaard. Hij trok het, haalde uit en sloeg de dienaar van de hogepriester een oor af. Daarop zei Jezus tegen hem:
- C 'Steek je zwaard terug op zijn plaats. Want wie naar het zwaard grijpt, zal door het zwaard omkomen. Weet je niet dat ik mijn Vader maar te hulp hoef te roepen en dat hij mij dan onmiddellijk meer dan twaalf legioenen engelen ter beschikking zou stellen? Maar hoe zouden dan de Schriften in vervulling gaan, waar staat dat het zo moet gebeuren?'
- E Toen zei Jezus tegen de omstanders:
- C 'Met zwaarden en knuppels bent u uitgetrokken om mij te arresteren, alsof ik een misdadiger ben! Dagelijks was ik in de tempel om onderricht te geven, en toen hebt u me niet gevangengenomen. Maar dit alles gebeurt opdat de geschriften van de profeten in vervulling gaan.'
- E Daarop lieten alle leerlingen hem in de steek en vluchtten weg. Zij die Jezus gevangengenomen hadden, leidden hem voor aan Kajafas, de hogepriester bij wie de schriftgeleerden en de oudsten bijeen gekomen waren. Petrus volgde hem op een afstand tot op de binnenplaats van het paleis van de hogepriester; daar ging hij tussen de knechten zitten om te zien hoe het zou aflopen. De hogepriesters en het hele Sanhedrin probeerden een valse getuigenverklaring tegen Jezus te laten afleggen op grond waarvan ze hem ter dood zouden kunnen veroordelen, maar ze vonden er geen, hoewel zich vele valse getuigen meldden. Ten slotte meldden er zich twee

die zeiden:

- A 'Die man heeft gezegd: "Ik kan de tempel van God afbreken en in drie dagen weer opbouwen."'
- E De hogepriester stond op en vroeg hem:
- A 'Waarom antwoordt u niet? U hoort toch wat deze getuigen zeggen?'
- E Maar Jezus bleef zwijgen. De hogepriester zei:
- A 'Ik bezweer u bij de levende God, zeg ons of u de messias bent, de Zoon van God.'
- E Jezus antwoordde:
- C 'U zegt het. Maar ik zeg tegen u allen hier: vanaf nu zult u de Mensenzoon zien zitten aan de rechterhand van de Machtige en hem zien komen op de wolken van de hemel.'
- E Hierop scheurde de hogepriester zijn kleren en hij riep uit:
- A 'Hij heeft God gelasterd! Waarvoor hebben we nog getuigen nodig? Nu hebt u met eigen oren gehoord hoe hij God lastert. Wat denkt u?'
- E Ze antwoordden:
- A 'Hij is schuldig en verdient de doodstraf!'
- E Daarop spuwden ze hem in het gezicht en sloegen hem. Anderen stompten hem en zeiden:
- A 'Profeteer dan maar eens voor ons, messias, wie is het die je geslagen heeft?'

* **Om het zwijgen, het geduld, waarmee Gij de wet vervult, als men vruchtloos zoekt naar schuld, Kyrie eleison.**

- E Petrus zat buiten, op de binnenplaats. Er kwam een dienstmeisje naar hem toe, dat zei:
- A 'Jij hoorde ook bij die Jezus uit Galilea!'
- E Maar hij ontkende dat met klem, zodat allen het konden horen:
- A 'Ik weet niet waar je het over hebt.'
- E Toen hij wilde weggaan naar het poortgebouw, zag een ander meisje hem. Ze zei tegen de omstanders:
- A 'Die man hoorde bij Jezus van Nazaret!'
- E En opnieuw ontkende hij en zwoer:
- A 'Echt, ik ken de man niet!'
- E Even later kwamen de omstanders naar Petrus toe, ze zeiden:
- A 'Jij bent wel degelijk één van hen, trouwens, je accent verradt je.'
- E Daarop begon hij te vloeken en hij bezwoer hun:
- A 'Ik ken die man niet!'
- E En meteen kraaide er een haan. Toen herinnerde Petrus zich wat Jezus gezegd had: 'Voordat er een haan gekraaid heeft, zul je mij driemaal verloochenen.' Hij ging naar buiten en huilde bitter.

* **Om het woord van godd'lijk recht dat Gij tot uw rechters zegt, - zelf hebt Ge_uw geding beslecht: Kyrie eleison.**

- E De volgende ochtend vroeg namen alle hogepriesters met de oudsten van het volk het besluit Jezus ter dood te brengen. Nadat ze hem geboeid had-

den, leidden ze hem weg en leverden hem over aan Pilatus, de prefect. Toen Judas, die hem had uitgeleverd, zag dat Jezus ter dood veroordeeld was, kreeg hij berouw. Hij bracht de dertig zilverstukken naar de hogepriesters en oudsten terug en zei:

- A 'Ik heb een zonde begaan door een onschuldige uit te leveren.'
- E Maar zij zeiden:
- A 'Wat gaat ons dat aan? Zie dat zelf maar op te lossen!'
- E Toen smeed hij de zilverstukken de tempel in, vluchtte weg en verhing zich. De hogepriesters verzamelden de zilverstukken en zeiden tegen elkaar:
- A 'We mogen ze niet bij de tempelschat voegen, aangezien het bloedgeld is.'
- E Na ampel beraad kochten ze er de akker van de pottenbakker mee, die dan als begraafplaats voor vreemdelingen kon dienen. Daarom heet die akker tot op de dag van vandaag de Bloedakker. Zo ging in vervulling wat gezegd is door de profeet Jeremia: 'En ze verzamelden de dertig zilverstukken, het bedrag waarop hij geschat was en dat ze hadden bepaald met de zonen van Israël, en ze betaalden er de akker van de pottenbakker mee, zoals de Heer mij had opgedragen.'
- E Toen Jezus voor de prefect stond, stelde deze hem de vraag:
- A 'Bent u de koning van de Joden?'
- E Jezus zei:
- C 'U zegt het.'
- E Maar op de beschuldigingen die de hogepriesters en oudsten tegen hem inbrachten, antwoordde hij niet één keer. Daarop zei Pilatus tegen hem:
- A 'Hooft u niet wat deze getuigen allemaal tegen u inbrengen?'
- E Hij gaf op geen enkele beschuldiging enig weerwoord, wat de prefect zeer verwonderde. Nu had de prefect de gewoonte om op elk paasfeest één gevangene vrij te laten, en die door het volk te laten kiezen. Er zat toen een beruchte gevangene vast, die Jezus Barábbas genoemd werd. En dus vroeg Pilatus hun, toen ze daar waren samengestroomd:
- A 'Wie wilt u dat ik vrijlaat, Jezus Barábbas of Jezus die de messias wordt genoemd?'
- E Hij wist namelijk dat ze hem uit afgunst hadden uitgeleverd. Terwijl hij op de rechterstoel zat, werd hem een boodschap van zijn vrouw gebracht:
- A 'Laat je niet in met die rechtvaardige! Om hem heb ik namelijk vannacht in een droom veel moeten doorstaan.'
- E Ondertussen haalden de hogepriesters en de oudsten het volk over: ze moesten om Barábbas vragen, en Jezus laten doden. Weer nam de prefect het woord en hij vroeg opnieuw:
- A 'Wie van de twee wilt u dat ik vrijlaat?'
- E Ze riepen:
- A 'Barábbas!'
- E Pilatus vroeg hun:
- A 'Wat moet ik dan doen met Jezus die de messias wordt genoemd?'
- E Allen antwoordden:
- A 'Aan het kruis met hem!'
- E Hij vroeg:

- A 'Wat heeft hij dan misdaan?'
- E Maar ze schreeuwden alleen maar harder:
- A 'Aan het kruis met hem!'
- E Toen Pilatus inzag dat zijn tussenkomst nergens toe leidde, dat het er integeheel naar uit zag dat men in opstand zou komen, liet hij water brengen, waste ten overstaan van de menigte zijn handen en zei:
- A 'Ik ben onschuldig aan de dood van deze man. Zie het zelf maar op te lossen.'
- E En heel het volk antwoordde:
- A 'Laat zijn bloed óns dan maar worden aangerekend, en onze kinderen!'
- E Daarop liet Pilatus Barabbas vrij, maar Jezus leverde hij uit om gekruisigd te worden, nadat hij hem eerst nog had laten geselen.

*** Om de doornen van uw kroon, om de gees'ling en de hoon, roepen wij, o Mensenzoon: Kyrie eleison.**

Allen staan op

- E De soldaten van de prefect namen Jezus mee naar het pretorium en verzamelden de hele cohort om hem heen. Ze kleedden hem uit en deden hem een scharlakenrode mantel om, ze vlochten een kroon van doornen en zetten die op zijn hoofd. Ze gaven hem een rietstok in zijn rechterhand en vielen voor hem op de knieën. Spottend zeiden ze:
- A 'Gegroet, koning van de Joden,'
- E en ze spuwden op hem, paktten hem de rietstok weer af en sloegen hem tegen het hoofd. Nadat ze hem zo hadden bespot, trokken ze hem de mantel uit, deden hem zijn kleren weer aan en leidden hem weg om hem te kruisigen. Bij het verlaten van het pretorium troffen ze een man uit Cyréne die Simon heette, en hem dwongen ze het kruis te dragen. Zo kwamen ze bij de plek die Golgota genoemd werd, wat 'schedelplaats' betekent. Ze gaven Jezus met gal vermengde wijn, maar toen hij die geproefd had, weigerde hij ervan te drinken.
- E Nadat ze hem gekruisigd hadden, verdeelden ze zijn kleren onder elkaar door erom te dobbelen, en ze bleven daar zitten om hem te bewaken. Boven zijn hoofd bevestigden ze de aanklacht, die luidde: 'Dit is Jezus, de koning van de Joden'. Daarna werden er naast hem twee misdadigers gekruisigd, de één rechts van hem, de ander links. De voorbijgangers keken hoofdschuddend toe en dreven de spot met hem:
- A 'Jij was toch de man die de tempel kon afbreken en in drie dagen weer opbouwen? Als je de Zoon van God bent, red jezelf dan maar en kom van dat kruis af!'
- E Ook de hogepriesters, de schriftgeleerden en de oudsten maakten zulke spottende opmerkingen:
- A 'Anderen heeft hij gered, maar zichzelf redden kan hij niet. Hij is toch koning van Israël, laat hij dan nu van het kruis afkomen, dan zullen we in hem geloven. Hij heeft zijn vertrouwen in God gesteld, laat die hem nu dan redden, als hij hem tenminste goedgezind is. Hij heeft immers gezegd: "Ik

ben de Zoon van God.” ’

E Precies zo beschimpten hem de misdadigers die samen met hem gekruisigd waren. Rond het middaguur viel er duisternis over het hele land, die drie uur aanhield. Aan het einde daarvan, in het negende uur, gaf Jezus een schreeuw en riep luid:

C ‘Eli, Eli, lema sabachtani?’

E Dat wil zeggen: ‘Mijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten?’ Toen de omstanders dat hoorden, zeiden enkelen van hen:

A ‘Hij roept om Elía!’

E Meteen kwam er uit hun midden iemand toegesnel die een spons pakte en in zure wijn doopte. Hij stak de spons op een stok en probeerde hem te laten drinken. De anderen zeiden:

A ‘Niet doen, laten we eens kijken of Elía hem komt redden.’

E Nog eens schreeuwde Jezus het uit, toen gaf hij de geest.

Men knielt in stilte

* **Heer, om uw vijf wonden rood, om uw onverdiende dood, smeken wij in onze nood: Kyrie eleison.**

E Op dat moment scheurde in de tempel het voorhangsel van boven tot onder in tweeën, en de aarde beefde en de rotsen spleten. De graven werden geopend en de lichamen van veel gestorven heiligen werden tot leven gewekt; na Jezus’ opstanding kwamen ze uit de graven, gingen de heilige stad binnen en maakten zich bekend aan een groot aantal mensen. Toen de centurio en degenen die met hem Jezus bewaakten de aardbeving voelden en merkten wat er gebeurde, werden ze door een hevige angst overvallen en zeiden:

A ‘Hij was werkelijk Gods Zoon.’

E Vele vrouwen, die Jezus vanuit Galilea gevolgd waren om voor hem te zorgen, stonden van een afstand toe te kijken. Onder hen bevonden zich Maria uit Magdala, Maria de moeder van Jakobus en Josef, en de moeder van de zonen van Zebedeüs. Toen de avond gevallen was, arriveerde er een rijke man die uit Arimatea afkomstig was. Hij heette Josef en was ook een leerling van Jezus geworden. Hij meldde zich bij Pilatus en vroeg hem om het lichaam van Jezus. Hierop gaf Pilatus bevel het aan hem af te staan. Josef nam het lichaam mee, wikkelde het in zuiver linnen en legde het in het nieuwe rotsgraf dat hij voor zichzelf had laten uithouwen. Toen rolde hij een grote steen voor de ingang van het graf en vertrok. Maria uit Magdala en de andere Maria bleven achter, ze waren tegenover het graf gaan zitten.

De volgende dag, dus na de voorbereidingsdag, gingen de hogepriesters en de farizeeën samen naar Pilatus. Ze zeiden tegen hem:

A ‘Heer, het schoot ons te binnen dat die bedrieger, toen hij nog leefde, gezegd heeft: “Na drie dagen zal ik uit de dood opstaan.” Geeft u alstublieft bevel om het graf tot de derde dag te bewaken, anders komen zijn leerlingen hem heimelijk weghalen en zullen ze tegen het volk zeggen: “Hij is opgestaan uit de dood,” en die laatste leugen zal nog erger zijn dan de eerste.’

E Pilatus antwoordde:

A ‘U kunt bewaking krijgen. Ga nu en regel het zo goed als u kunt.’

E Ze gingen erheen en beveiligden het graf door het te verzegelen en er bewakers voor te zetten.

* **Koorzang**

→ vervolg op blz. 26

Jaar B:

Marcus 14, 1 - 15, 47

E De volgende dag zou het feest van Pasen en het Ongedesemde brood beginnen. De hogepriesters en schriftgeleerden zochten naar een mogelijkheid om hem door middel van een list gevangen te nemen en te doden. Ze zeiden bij zichzelf:

A Tijdens het feest kan dat niet, want dan komt het volk in opstand.

E Toen hij in Betanië in het huis van Simon – degene die aan huidvraat had geleden – aanwezig was bij een feestmaal, kwam er een vrouw binnen. Ze had een albasten flesje bij zich dat gevuld was met zeer kostbare, zuivere nardusolie. Ze brak het flesje en goot de olie uit over zijn hoofd. Sommige aanwezigen zeiden geërgerd tegen elkaar:

A ‘Waar is deze verkwisting goed voor? Die olie had immers voor meer dan driehonderd denarie verkocht kunnen worden, en dat geld hadden we aan de armen kunnen geven.’

E Ze voeren tegen haar uit. Maar Jezus zei:

C ‘Laat haar met rust, waarom vallen jullie haar lastig? Ze heeft iets goeds voor mij gedaan. Want de armen zijn altijd bij jullie, en jullie kunnen weldaden aan hen bewijzen wanneer je maar wilt, maar ik zal niet altijd bij jullie zijn. Wat ze kon, heeft ze gedaan: ze heeft mijn lichaam nu al met olie gebalsemd, met het oog op mijn begrafenis. Ik verzeker jullie: waar ook maar ter wereld het goede nieuws verkondigd wordt, zal ter herinnering aan haar verteld worden wat zij heeft gedaan.’

E Toen ging Judas Iskariot, één van de twaalf, naar de hogepriesters om hem aan hen uit te leveren. Toen zij dit hoorden, waren ze opgetogen en beloofden ze hem geld te zullen geven. En hij zon op een mogelijkheid om hem op een geschikt moment uit te leveren.

Op de eerste dag van het feest van het Ongedesemde brood, wanneer het paaslam wordt geslacht, zeiden zijn leerlingen tegen hem:

A ‘Waar wilt u dat wij voorbereidingen gaan treffen zodat u het paasmaal kunt eten?’

E Hij stuurde twee van zijn leerlingen op pad en zei tegen hen:

C ‘Ga naar de stad. Daar zal een man die een kruik water draagt jullie tegemoet komen; volg hem, en wanneer hij ergens binnengaat, moeten jullie tegen de heer des huizes zeggen: “De meester vraagt: ‘Waar is het gastenvertrek waar ik met mijn leerlingen het paasmaal kan eten?’” Hij zal jullie een grote bovenzaal wijzen, die al is ingericht en waar alles gereedstaat; maak daar het paasmaal voor ons klaar.’

- E De leerlingen vertrokken naar de stad, en alles gebeurde zoals hij gezegd had, en ze bereidden het paasmaal. Toen de avond was gevallen, kwam hij met de twaalf. Terwijl ze aanlagen voor de maaltijd, zei Jezus:
- C 'Ik verzeker jullie: één van jullie, die met mij eet, zal mij uitleveren.'
- E Ze werden bedroefd en vroegen één voor één aan hem:
- A 'Ik ben het toch niet?'
- E Maar hij zei tegen hen:
- C 'Het is één van jullie twaalf, die met mij uit dezelfde kom eet. Want de Mensenzoon zal heengaan zoals over hem geschreven staat, maar wee de mens door wie de Mensenzoon uitgeleverd wordt: het zou beter voor hem zijn als hij nooit geboren was.'
- E Terwijl ze aten, nam hij een brood, sprak het zegengebed uit, brak het brood, deelde het uit en zei:
- C 'Neem hiervan, dit is mijn lichaam.'
- E En hij nam een beker, sprak het dankgebed uit en gaf hun de beker, en allen dronken eruit. Hij zei tegen hen:
- C 'Dit is mijn bloed, het bloed van het verbond, dat voor velen vergoten wordt. Ik verzeker jullie: ik zal niet meer van de vrucht van de wijnstok drinken tot de dag komt dat ik er opnieuw van zal drinken in het koninkrijk van God.'
- E Nadat ze de lofzang hadden gezongen, vertrokken ze naar de Olijfberg.

*

1. Je-zus, om uw lij-den groot, om uw le-ven en uw dood
die vol-bren-gen 't recht van God: Ky-ri-e e - le-i- son.

**Om het brood, Heer, dat Gij breekt, om de beker die Gij reikt,
om de woorden die Gij spreekt, Kyrie eleison.**

- E Jezus zei tegen hen:
- C 'Jullie zullen allemaal ten val komen, want er staat geschreven: "Ik zal de herder doden, en de schapen zullen uiteengedreven worden." Maar nadat ik uit de dood ben opgewekt, zal ik jullie voorgaan naar Galilea.'
- E Petrus zei tegen hem:
- A 'Misschien zal iedereen ten val komen, maar ik niet!'
- E Jezus antwoordde:
- C 'Ik verzeker je: juist jij zult me vannacht, nog voor de haan tweemaal gekraaid heeft, driemaal verloochenen.'
- E Maar Petrus hield met grote stelligheid vol:
- A 'Al zou ik met u moeten sterven, ik zal u nooit verloochenen.'
- E Alle anderen zeiden iets dergelijks. Ze kwamen bij een plek die Getsemane heette, en hij zei tegen zijn leerlingen:
- C 'Blijven jullie hier zitten, terwijl ik ga bidden.'

- E Hij nam Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee. Hij voelde zich onrustig en angstig worden en zei tegen hen:
- C 'Ik voel me dodelijk bedroefd; blijf hier waken.'
- E Hij liep nog een stukje verder, liet zich toen op de grond vallen en bad dat dit uur zo mogelijk aan hem voorbij mocht gaan. Hij zei:
- C 'Abba, Vader, voor u is alles mogelijk, neem deze beker van mij weg. Maar laat niet gebeuren wat ik wil, maar wat u wilt.'
- E Hij liep terug en zag dat zijn leerlingen lagen te slapen. Hij zei tegen Petrus:
- C 'Simon, slaap je? Kon je niet één uur waken? Blijf wakker en bid dat jullie niet in beproeving komen; de geest is wel gewillig, maar het lichaam is zwak.'
- E Weer ging hij weg om te bidden, met dezelfde woorden als daarvoor. Toen hij weer terugkwam, lagen ze opnieuw te slapen, want hun ogen vielen steeds dicht, en ze wisten niet wat ze hem moesten antwoorden. Toen hij voor de derde maal terugkwam, zei hij tegen hen:
- C 'Liggen jullie daar nog steeds te slapen en te rusten? Het is zover: het ogenblik is gekomen waarop de Mensenzoon wordt uitgeleverd aan de zondaars. Sta op, laten we gaan; kijk, hij die me uitlevert, is al vlakbij.'

* **Here, om uw bloedig zweet, als Ge_alleen de wijnpers treedt,
om de kelk vol bitter leed, Kyrie eleison.**

- E Nog voor hij uitgesproken was, kwam Judas eraan, één van de twaalf, in gezelschap van een met zwaarden en knuppels bewapende bende, die door de hogepriesters, schriftgeleerden en oudsten was gestuurd. Met hen had zijn verrader een teken afgesproken. Hij had gezegd:
- A 'Degene die ik kus, die is het. Neem hem gevangen en voer hem weg onder strenge bewaking.'
- E Toen hij eraan kwam, liep hij recht op Jezus af, zei:
- A 'Rabbi!'
- E En hij kuste hem. Ze grepen hem vast en namen hem gevangen. Eén van de omstanders trok een zwaard, ging de dienaar van de hogepriester te lijf en sloeg hem een oor af. Jezus zei tegen hen:
- C 'U bent er met zwaarden en knuppels op uit getrokken om mij te arresteren, alsof ik een misdadiger ben! Dagelijks was ik bij jullie in de tempel om onderricht te geven, en toen hebben jullie me niet gevangengenomen; maar dit gebeurt omdat de Schriften in vervulling moeten gaan.'
- E Toen lieten allen hem in de steek en vluchtten weg. Een jongeman, die alleen een linnen kleed aanhad, probeerde bij hem te blijven, maar toen ook hij werd vastgegrepen, liet hij het kleed in hun handen achter en vluchtte naakt weg. Jezus werd meegevoerd naar het huis van de hogepriester om te worden voorgeleid, en alle hogepriesters, oudsten en schriftgeleerden kwamen daar bijeen. Petrus volgde hem op een afstand tot op de binnenplaats van het huis van de hogepriester, waar hij tussen de knechten ging zitten en zich warmde aan het vuur.
- E De hogepriesters en het hele Sanhedrin probeerden iemand een getuigenverklaring tegen Jezus te laten afleggen op grond waarvan ze hem ter

dood konden veroordelen, maar dat lukte hun niet; want hoewel veel mensen een valse verklaring aflegden, waren hun getuigenissen niet eensluidend. Toen kwamen er een paar met de volgende valse verklaring:

- A 'We hebben hem horen zeggen: "Ik zal die door mensenhanden gemaakte tempel afbreken en in drie dagen een andere opbouwen die niet door mensenhanden gemaakt is."'
- E Maar ook op dit punt waren de getuigenverklaringen niet afdoende. De hogepriester stond op en vroeg Jezus:
- A 'Waarom antwoordt u niet? U hoort toch wat deze getuigen zeggen?'
- E Maar hij bleef zwijgen en antwoordde niet. Toen vroeg de hogepriester hem:
- A 'Bent u de messias, de Zoon van de Gezegende?'
- E Jezus zei:
- C 'Dat ben ik, en u zult de Mensenzoon aan de rechterhand van de Machtige zien zitten en hem zien komen op de wolken van de hemel.'
- E De hogepriester scheurde zijn kleren en zei:
- A 'Waarvoor hebben we nog getuigen nodig? U hebt de godslastering gehoord; wat is uw oordeel?'
- E Allen oordeelden dat hij schuldig was en de doodstraf verdiende. Toen begonnen sommigen hem te bespuwen; ze blinddoekten hem en sloegen hem in het gezicht en zeiden tegen hem:
- A 'Profeteer nu maar!'
- E En ook de dienaren onthaalden hem op vuistslagen.

*** Om het zwijgen, het geduld, waarmee Gij de wet vervult, als men vruchteloos zoekt naar schuld, Kyrie eleison.**

- E Terwijl Petrus beneden op de binnenplaats was, kwam één van de dienstmeisjes van de hogepriester voorbij. Toen ze Petrus bij het vuur zag zitten, keek ze hem aan en zei:
- A 'Jij was ook bij die Jezus van Nazaret!'
- E Maar hij ontkende dat en zei:
- A 'Ik weet niet waar je het over hebt, ik begrijp echt niet wat je bedoelt.'
- E Hij ging naar buiten, naar het voorportaal, en er kraaide een haan. Toen het meisje hem daar weer zag, zei ze opnieuw, nu tegen de omstanders:
- A 'Hij is één van hen!'
- E Maar hij ontkende het weer. En al gauw zeiden ook de omstanders tegen Petrus:
- A 'Je bent wel degelijk één van hen, jij komt immers ook uit Galilea.'
- E Maar hij begon te vloeken en zwoer:
- A 'Ik ken die man over wie jullie het hebben niet!'
- E En meteen kraaide de haan voor de tweede keer. En Petrus herinnerde zich dat Jezus tegen hem gezegd had: 'Voordat een haan tweemaal heeft gekraaid, zul je mij driemaal verloochenen.' En toen hem dat te binnen schoot, begon hij te huilen.

*** Om het woord van godlijk recht dat Gij tot uw rechters zegt, - zelf hebt Ge_uw geding beslecht, Kyrie eleison.**

E 's Ochtends in alle vroegte kwamen de hogepriesters, de oudsten en de schriftgeleerden en het hele Sanhedrin in vergadering bijeen. Na Jezus geboeid te hebben, brachten ze hem weg en leverden hem over aan Pilatus. Pilatus vroeg hem:

- A 'Bent u de koning van de Joden?'
- E Hij antwoordde:
- C 'U zegt het.'
- E De hogepriesters brachten allerlei beschuldigingen tegen hem in. Pilatus vroeg hem toen:
- A 'Waarom antwoordt u niet? U hoort toch waar ze u allemaal van beschuldigen?'
- E Maar Jezus zei helemaal niets meer, tot verwondering van Pilatus. Pilatus had de gewoonte om op elk Paasfeest een gevangene vrij te laten op verzoek van het volk. Op dat moment zat er een zekere Barabbas gevangen, samen met de andere opstandelingen die tijdens het oproer hadden vermoord. Een grote groep mensen trok naar Pilatus en begon hem te vragen om ook nu te doen wat zijn gewoonte was. Pilatus vroeg hun:
- A 'Wilt u dat ik de koning van de Joden vrijlaat?'
- E Want hij begreep wel dat de hogepriesters hem uit afgunst hadden uitgeleverd. Maar de hogepriesters hitsten de menigte op om te zeggen dat hij Barabbas moest vrijlaten. Toen zei Pilatus tegen hen:
- A 'Wat wilt u dan dat ik doe met die man die u de koning van de Joden noemt?'
- E En ze begonnen weer te schreeuwen.
- A 'Kruisig hem!'
- E Pilatus vroeg:
- A 'Wat heeft hij dan misdaan?'
- E Maar ze schreeuwden nog harder:
- A 'Kruisig hem!'
- E Omdat Pilatus de menigte tevreden wilde stellen, liet hij Barabbas vrij. Jezus leverde hij uit om gekruisigd te worden, nadat hij hem eerst nog had laten geselen. De soldaten leidden hem weg, het paleis (dat wil zeggen het pretorium) in, en riepen de hele cohort bijeen. Ze trokken hem een purperen gewaad aan, vlochten een kroon van doorntakken en zetten hem die op. Daarna brachten ze hem hulde met de woorden:
- A 'Gegroet, koning van de Joden!'
- E Ze sloegen hem met een rietstok tegen het hoofd en bespuwden hem, en bogen onderdanig voor hem. Nadat ze hem zo hadden bespot, trokken ze hem het purperen gewaad uit en deden hem zijn kleren weer aan. Toen brachten ze hem naar buiten om hem te kruisigen.

*** Om de doornen van uw kroon, om de gees'ling en de hoon, roepen wij, o Mensenzoon, Kyrie eleison.**

Allen staan op

- E Ze dwongen een voorbijganger die net de stad binnenkwam, Simon van Cyréne, de vader van Alexander en Rufus, om het kruis te dragen. Ze brachten hem naar Golgota, wat in onze taal 'schedelplaats' betekent. Ze wilden hem met mirre vermengde wijn geven, maar hij nam die niet aan. Ze kruisigden hem en verdeelden zijn kleren onder elkaar; ze dobbelden erom wie wat zou krijgen. Het was in het derde uur na zonsopgang toen ze hem kruisigden. Het opschrift met de aanklacht tegen hem luidde: 'De koning van de Joden'. Samen met hem kruisigden ze twee misdadigers, de één rechts van hem, de ander links. De voorbijgangers keken hoofdschuddend toe en dreven de spot met hem:
- A 'Ach, kijk nu toch eens! Jij die de tempel afbreekt en in drie dagen weer opbouwt, red jezelf toch door van het kruis af te komen.'
- E Ook de hogepriesters en de schriftgeleerden maakten onder elkaar zulke spottende opmerkingen:
- A 'Anderen heeft hij gered, maar zichzelf redden kan hij niet; laat die messias, die koning van Israël, nu van het kruis afkomen. Als we dat zien, zullen we geloven!'
- E Ook de twee andere gekruisigden beschimpten hem. Op het middaguur viel er een duisternis over het hele land, die drie uur aanhield. Aan het einde daarvan, in het negende uur, riep Jezus met luide stem:
- C 'Eloï, Eloï, lemá sabachtáni?'
- E Dat betekent in onze taal: 'Mijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten?' Toen de omstanders dat hoorden, zeiden enkelen van hen:
- A 'Hoor, hij roept Elia!'
- E Iemand ging snel een spons halen, doordrenkte die met zure wijn, stak de spons op een stok en probeerde hem te laten drinken, terwijl hij zei:
- A 'Laten we eens kijken of Elia komt om hem eraf te halen.'
- E Maar Jezus slaakte een luide kreet en blies de laatste adem uit.

Men knielt in stilte

- * **Heer, om uw vijf wonden rood, om uw onverdiende dood, smeken wij in onze nood, Kyrie eleison.**
- E En het voorhangsel van de tempel scheurde van boven tot onder in tweeën. Toen de centurio, die recht tegenover hem stond, hem zo zijn laatste adem zag uitblazen, zei hij:
- A 'Werkelijk, deze mens was Gods Zoon.'
- E Van een afstand keken ook enkele vrouwen toe, onder wie Maria uit Magdala en Maria de moeder van Jakobus de jongere en van Joses, en Salome. Toen hij in Galilea verbleef, waren deze vrouwen hem gevolgd en hadden ze voor hem gezorgd, net als vele andere vrouwen die met hem waren meegereisd naar Jeruzalem. Toen de avond al gevallen was (het was de 'voorbereidingsdag', dat wil zeggen de dag voor de sabbat), kwam Josef van Arimatea, een vooraanstaand raadsheer, die zelf ook de komst van het koninkrijk van God verwachtte. Hij raapte al zijn moed bijeen en ging naar Pilatus, die hij om het lichaam van Jezus vroeg. Het bevreesde Pilatus dat hij al dood zou zijn

en hij riep de centurio bij zich, aan wie hij vroeg of Jezus al gestorven was, en toen de centurio dat bevestigd had, gaf hij het lijk aan Josef. Josef kocht een stuk linnen, haalde Jezus van het kruis en wikkelde hem in het linnen. Daarna legde hij hem in een graf dat in de rots was uitgehouwen en rolde een steen voor de ingang. Maria uit Magdala en Maria de moeder van Joses keken toe in welk graf hij werd gelegd.

* **koorzang** Het beklag van de stervende Verlosser aan zijn volk

*"Mijn volk, wat heb Ik u misdaan? Of waarmee heb Ik u gekrenkt?
Geef mij antwoord.*

*Hoewel Ik u heb gevoerd uit Egypte
hebt gij een kruis gemaakt voor uw Verlosser."*

Hagios ho Theos – Heilige God en Heer.

Hagios Ischyrós – Heilige Krachtige.

Hagios Athánatos eleison imas –

Heilige Onsterfelijke, God en Heer, ontferm U over ons.

→ vervolg op blz. 28

Jaar C:

Lucas 22, 1 – 23, 56

- E Het feest van het Ongedesemde brood, dat Pesach – Pasen – genoemd wordt, was bijna aangebroken. De hogepriesters en de schriftgeleerden zochten naar een mogelijkheid om hem uit de weg te ruimen, maar dan heimelijk, bang als ze waren voor de reactie van het volk. Toen nam Satan bezit van Judas, bijgenaamd Iskariot, één van de twaalf. Hij ging naar de hogepriesters en tempelwachters en besprak met hen hoe hij Jezus aan hen zou kunnen uitleveren. Ze waren opgetogen en spraken af dat ze hem voor zijn diensten zouden betalen. Judas nam hun aanbod aan en zocht een gunstige gelegenheid om Jezus aan hen uit te leveren, zonder dat het volk het zou merken. De dag van het Ongedesemde brood waarop het Paaslam geslacht moest worden, brak aan. Jezus stuurde Petrus en Johannes op pad met de woorden:
- C 'Ga voor ons het Paasmaal bereiden, zodat we het kunnen eten.'
- E Ze vroegen hem:
- A 'Waar wilt u dat we het bereiden?'
- E Hij antwoordde:
- C 'Let op, wanneer jullie de stad in gegaan zijn, zal jullie een man tegemoet komen die een kruik water draagt. Volg hem naar het huis waar hij binnengaat, en zeg tegen de heer van dat huis: "De meester vraagt u: 'Waar is het gastenvertrek waar ik met mijn leerlingen het Paasmaal kan eten?'" Hij zal jullie een grote bovenzaal wijzen die al is ingericht; maak het daar klaar.'
- E Ze gingen op weg, en alles gebeurde zoals hij gezegd had, en ze bereidden het Paasmaal. Toen het zover was, ging hij samen met de apostelen

- aanliggen voor de maaltijd. Hij zei tegen hen:
- C 'Ik heb er hevig naar verlangd dit Paasmaal met jullie te eten voor de tijd van mijn lijden aanbreekt. Want ik zeg jullie: ik zal geen Paasmaal meer eten voordat het zijn vervulling heeft gevonden in het koninkrijk van God.'
- E Hij nam een beker, sprak het dankgebed uit en zei:
- C 'Neem deze beker en geef hem aan elkaar door. Want ik zeg jullie: vanaf nu zal ik niet meer drinken van de vrucht van de wijnstok tot het koninkrijk van God gekomen is.'
- E En hij nam een brood, sprak het dankgebed uit, brak het brood, deelde het uit en zei:
- C 'Dit is mijn lichaam dat voor jullie gegeven wordt. Doe dit, telkens opnieuw, om mij te gedenken.'
- E Zo nam hij na de maaltijd ook de beker, en zei:
- C 'Deze beker, die voor jullie wordt uitgegoten, is het nieuwe verbond dat door mijn bloed gesloten wordt. Maar weet wel dat degene die mij zal uitleveren samen met mij aan deze tafel aanligt. Want de Mensenzoon moet heengaan zoals het voor hem bepaald is, maar wee de mens die hem zal uitleveren.'
- E Ze vroegen zich onder elkaar af wie van hen zoiets zou kunnen doen. Toen ontstond er onder hen onenigheid over de vraag wie van hen de belangrijkste was. Jezus zei tegen hen:
- C 'Vorsten oefenen heerschappij uit over de aan hen onderworpen volken, en wie macht heeft laat zich weldoener noemen. Laat dat bij jullie niet zo zijn! De belangrijkste van jullie moet de minste worden en de leider de dienaar. Want wie is belangrijker, degene die aanligt om te eten of degene die bedient? Is het niet degene die aanligt? Maar ik ben in jullie midden als iemand die dient. Jullie zijn in al mijn beproevingen steeds bij mij gebleven. Ik bestem jullie voor het koningschap zoals mijn Vader mij voor het koningschap bestemd heeft: jullie zullen in mijn koninkrijk eten en drinken aan mijn tafel, en zetelen op een troon om recht te spreken over de twaalf stammen van Israël. Simon, Simon, weet dat Satan jullie voor zich heeft opgeëist om jullie als graan te mogen zeven. Maar ik heb voor je gebeden opdat je geloof niet zou bezwijken. En als jij eenmaal tot inkeer bent gekomen, moet jij je broeders sterken.'
- E Simon antwoordde:
- A 'Heer, ik ben zelfs bereid om met u de gevangenis in te gaan en te sterven.'
- E Maar Jezus zei:
- C 'Ik zeg je, Petrus, deze nacht zal de haan niet kraaien voordat je driemaal geloofchend hebt dat je mij kent.'
- E Daarna zei hij tegen hen:
- C 'Toen ik jullie uitzond zonder geldbuidel, reistas en sandalen, kwamen jullie toen iets tekort?'
- E Ze antwoordden:
- A 'Niets!'
- E Hij zei:
- C 'Maar wie nu een geldbuidel heeft, moet die meenemen, evenals zijn reis-

tas, en wie er geen heeft moet zijn mantel verkopen en zich een zwaard aanschaffen. Want ik zeg jullie: wat geschreven staat, moet in mij tot vervulling komen, namelijk: "Hij werd gerekend tot de wettelozen." Inderdaad, nu wordt voltrokken wat over mij gezegd is.'

- E Ze zeiden:
- A 'Kijk Heer, hier zijn twee zwaarden.'
- E Maar hij zei tegen hen:
- C 'Genoeg hierover!'
- E Hij vertrok en ging volgens zijn gewoonte naar de Olijfberg. De leerlingen volgden hem.

**Om het brood, Heer, dat Gij breekt, om de beker die Gij reikt,
om de woorden die Gij spreekt, Kyrie eleison.**

- E Toen hij daar was aangekomen, zei hij tegen hen:
- C 'Bid dat jullie niet in beproeving komen.'
- E En hij liep bij hen weg, tot ongeveer een steenworp ver, en knielde daarna neer om te bidden. Hij bad:
- C 'Vader, als u het wilt, neem dan deze beker van mij weg. Maar laat niet wat ik wil, maar wat u wilt gebeuren.'
- E Uit de hemel verscheen hem een engel om hem kracht te geven. Hij werd overvallen door doodsangst, maar bleef bidden; zijn zweet viel in grote druppels als bloed op de grond. Toen hij na zijn gebed opstond en terugliep naar de leerlingen, zag hij dat ze van verdriet in slaap waren gevallen, en hij zei tegen hen:
- C 'Waarom slapen jullie? Sta op en bid dat jullie niet in beproeving komen.'

* **Here, om uw bloedig zweet, als Ge_alleen de wijnpers treedt,
om de kelk vol bitter leed, Kyrie eleison.**

- E Terwijl hij nog sprak, kwam er opeens een horde mensen aan. Voorop liep de man die Judas heette, één van de twaalf; hij ging naar Jezus toe om hem te kussen. Maar Jezus zei tegen hem:
- C 'Judas, lever je de Mensenzoon uit met een kus?'
- E Toen degenen die bij hem stonden zagen wat er ging gebeuren, vroegen ze:
- A 'Heer, zullen we er met het zwaard op los slaan?'
- E En één van hen sloeg in op de dienaar van de hogepriester en sloeg hem zijn rechteroor af. Maar Jezus zei:
- C 'Houd daarmee op. Zo is het genoeg!'
- E Hij raakte het oor aan en genas de man. Tegen de hogepriesters en tem-

- pelwachters en de oudsten van het volk die op hem afgekomen waren, zei hij:
- C 'Als tegen een misdadiger bent u uitgetrokken met zwaarden en knuppels? Dagelijks was ik bij u in de tempel, en toen hebt u geen vinger naar me uitgestoken, maar dit is uw uur, het uur van de macht van de duisternis.'
- E Ze grepen hem vast en voerden hem weg, en brachten hem naar het huis van de hogepriester. Petrus volgde hen op een afstand. Ze staken een vuur aan midden op de binnenplaats en gingen eromheen zitten; Petrus voegde zich bij hen. Een dienstmeisje zag hem bij het vuur zitten, keek hem strak aan en zei:
- A 'Die man hoorde er ook bij!'
- E Maar hij ontkende het:
- A 'Ik ken hem niet eens!'
- E Even later merkte een ander hem op en zei:
- A 'Jij bent ook één van hen!'
- E Maar Petrus zei:
- A 'Welnee man, helemaal niet.'
- E En ongeveer een uur later zei nog iemand met grote stelligheid:
- A 'Ja zeker, die man was ook in zijn gezelschap, hij komt immers ook uit Galilea.'
- E Maar Petrus zei:
- A 'Ik weet niet waar je het over hebt.'
- E En op datzelfde moment, terwijl hij nog sprak, kraaide er een haan. De Heer draaide zich om en keek Petrus aan, en toen herinnerde Petrus zich de woorden van de Heer: 'Nog voor er vannacht een haan heeft gekraaid zul je mij driemaal verloochenen.' Hij ging naar buiten en huilde bitter. De mannen die Jezus gevangen hielden, dreven de spot met hem en geselden hem. Ze blinddoekten hem en zeiden:
- A 'Profeteer nu maar, wie is het die je geslagen heeft?'
- E En ze zeiden nog tal van andere lasterlijke dingen tegen hem.
- * Om het zwijgen, het geduld, waarmee Gij de wet vervult, als men vruchteloos zoekt naar schuld, Kyrie eleison.**
- E Toen het dag werd, kwam de raad van oudsten van het volk bijeen, hogepriesters zowel als schriftgeleerden, en ze leidden hem voor in hun raadszitting. Ze zeiden:
- A 'Als u de messias bent, zeg het ons dan.'
- E Maar Jezus antwoordde:
- C 'Als ik het u zeg, gelooft u mij toch niet. En als ik een vraag stel, antwoordt u toch niet. Maar vanaf nu zal de Mensenzoon gezeten zijn aan de rechterhand van de Almachtige.'
- E Toen zeiden allen:
- A 'U bent dus de Zoon van God?'
- E Hij antwoordde:
- C 'U zegt dat ik het ben.'

- E Ze zeiden:
- A 'Waarvoor hebben we nog getuigenverklaringen nodig? We hebben het immers zelf uit zijn eigen mond gehoord!'
- E Ze stonden allen op en leidden hem voor aan Pilatus. Daar brachten ze de volgende beschuldigingen tegen hem in:
- A 'We hebben vastgesteld dat deze man ons volk van het rechte pad afbrengt en de mensen ervan weerhoudt belastingen aan de keizer te betalen en dat hij van zichzelf zegt de messiaanse koning te zijn.'
- E Pilatus vroeg hem:
- A 'Bent u de koning van de Joden?'
- E Jezus antwoordde:
- C 'U zegt het.'
- E Daarop zei Pilatus tegen de hogepriesters en de samengeschoolde menigte:
- A 'Ik vind niets waaraan deze man schuldig is.'
- E Maar ze bleven hardnekkig beweren:
- A 'In heel Judea ruit hij met zijn onderricht het volk op, van Galilea tot hier!'
- E Toen Pilatus dit hoorde, vroeg hij aan Jezus of hij uit Galilea kwam, en toen hij beseftte dat hij onder Herodes' gezag viel, stuurde hij hem naar Herodes, die op dat moment in Jeruzalem verbleef. Herodes was bijzonder blij toen hij Jezus zag, want hij wilde hem al heel lang ontmoeten omdat hij veel over hem gehoord had. Bovendien hoopte hij hem een wonder te zien doen. Hij ondervroeg hem uitvoerig, maar Jezus antwoordde hem niet één keer. De hogepriesters en de schriftgeleerden die erbij stonden, brachten zware beschuldigingen tegen hem in. Hierop begonnen Herodes en zijn soldaten Jezus te honen, en ze dreven de spot met hem door hem een pronkgewaad om te hangen. Zo stuurde hij hem terug naar Pilatus. Op die dag werden Herodes en Pilatus vrienden, terwijl ze altijd elkaars vijanden waren geweest. Pilatus riep de hogepriesters en de leiders en het volk bij zich en zei tegen hen:
- A 'U hebt die man voor mij gebracht als iemand die het volk van het rechte pad afbrengt, maar u weet dat ik hem, toen ik hem in uw bijzijn verhoorde, aan geen van de zaken waarvan u hem beticht schuldig heb bevonden. En Herodes evenmin, hij heeft hem immers naar ons teruggestuurd; hij heeft niets gedaan waarop de doodstraf staat. Dus zal ik hem vrijlaten, nadat ik hem heb laten geselen.'
- E Maar ze begonnen met zijn allen luidkeels te schreeuwen:
- A 'Weg met hem! Laat Barabbas vrij!'
- E Deze laatste was gevangengezet wegens een oproer dat in de stad had plaatsgevonden en wegens moord. Pilatus praatte opnieuw op hen in omdat hij Jezus wilde vrijlaten. Maar ze schreeuwden het uit:
- A 'Kruisig hem, kruisig hem!'
- E Voor de derde maal zei hij tegen hen:
- A 'Wat voor kwaad heeft die man dan gedaan? Ik heb niets gevonden waarvoor hij de doodstraf verdient. Dus zal ik hem vrijlaten, nadat ik hem heb laten geselen.'

E Maar ze bleven luidkeels eisen dat hij gekruisigd zou worden, en met hun geschreeuw wonnen ze het pleit: Pilatus besloot hun eis in te willigen. Hij liet de man gaan die wegens oproer en moord gevangen was gezet en om wiens vrijlating ze hadden gevraagd, en leverde Jezus uit aan hun wilkeur.

* **Om het woord van godlijk recht dat Gij tot uw rechters zegt,
- zelf hebt Ge_uw geding beslecht, Kyrie eleison.**

Allen staan op

E Toen Jezus werd weggeleid, hielden de soldaten een zekere Simon van Cyrene aan, die net de stad binnenkwam. Ze legden het kruis op zijn rug en lieten het hem achter Jezus aan dragen. Een grote volksmenigte volgde Jezus, evenals enkele vrouwen die zich op de borst sloegen en over hem weeklaagden. Jezus keerde zich echter naar hen om en zei:

C 'Dochters van Jeruzalem, huil niet om mij. Huil liever om jezelf en je kinderen, want weet, de tijd zal aanbreken dat men zal zeggen: "Gelukkig wie onvruchtbaar is, gelukkig de moederschoot die niet gebaard heeft en de borst die geen kind heeft gezoogd." Dan zullen de mensen tegen de bergen zeggen: "Val op ons neer!" en tegen de heuvels: "Bedek ons!" Want als dit gebeurt met het jonge hout, wat zal het verdorde hout dan niet te wachten staan?'

E Samen met Jezus werden nog twee anderen, beiden misdadigers, weggeleid om terechtgesteld te worden. Aangekomen bij de plek die de Schedelplaats heet, werd hij gekruisigd, samen met de twee misdadigers, de één rechts van hem, de ander links. Jezus zei:

C 'Vader, vergeef hun, want ze weten niet wat ze doen.'

E De soldaten verdeelden zijn kleren onder elkaar door erom te dobbelen. Het volk stond toe te kijken. De leiders hoonden hem en zeiden:

A 'Anderen heeft hij gered; laat hij nu zichzelf redden als hij de messias van God is, zijn uitverkorene!'

E Ook de soldaten dreven de spot met hem, ze gingen voor hem staan en boden hem zure wijn aan, terwijl ze zeiden:

A 'Als je de koning van de Joden bent, red jezelf dan!'

E Boven hem was een opschrift aangebracht: 'Dit is de koning van de Joden'. Eén van de gekruisigde misdadigers zei spottend tegen hem:

A 'Jij bent toch de messias? Red jezelf dan en ons erbij!'

E Maar de ander wees hem terecht met de woorden:

A 'Heb jij dan zelfs geen ontzag voor God nu je dezelfde straf ondergaat? Wij hebben onze straf verdiend en worden beloond naar onze daden. Maar die man heeft niets onwettigs gedaan.'

E En hij zei:

A 'Jezus, denk aan mij wanneer u in uw koninkrijk komt.'

E Jezus antwoordde:

C 'Ik verzeker je: nog vandaag zul je met mij in het paradijs zijn.'

E Rond het middaguur werd het donker in het hele land doordat de zon verduisterde. De duisternis hield drie uur aan. Toen scheurde het voorhang-

sel van de tempel doormidden. En Jezus riep met luide stem:

C 'Vader, in uw handen leg ik mijn geest.'

E Toen hij dat gezegd had, blies hij de laatste adem uit.

Men knielt in stilte

* **Heer, om uw vijf wonden rood, om uw onverdiende dood,
smeken wij in onze nood, Kyrie eleison.**

E De centurio zag wat er gebeurd was en loofde God met de woorden:

A 'Werkelijk, deze mens was een rechtvaardige!'

E De mensen die voor het schouwspel samengekomen waren en de gebeurtenissen hadden gadegeslagen, keerden terug naar huis, terwijl ze zich op de borst sloegen. Alle mensen die Jezus gekend hadden waren op een afstand blijven staan, ook de vrouwen die hem vanuit Galilea gevolgd waren en alles hadden zien gebeuren. Er was ook een man die Jozef heette en afkomstig was uit de Joodse stad Arimatea. Hij was een raadsheer, een goed en rechtvaardig mens, die de komst van het koninkrijk van God verwachtte en niet had ingestemd met het besluit en de handelwijze van de raad. Hij ging naar Pilatus en vroeg hem om het lichaam van Jezus. Nadat hij het lichaam van het kruis had gehaald, wikkelde hij het in linnen doeken en legde het in een rotsgraf dat nog nooit was gebruikt. Het was de voorbereidingsdag, de sabbat was bijna aangebroken. De vrouwen die met Jezus waren meegereisd uit Galilea, volgden Jozef naar het graf om het te bekijken en om te zien hoe Jezus' lichaam er werd neergelegd. Daarna gingen ze naar huis en bereidden ze geurige olie en balsem. Op sabbat namen ze de voorgeschreven rust in acht.

* Koorzang

Voorbeden

Allen blijven staan/knielen

Elke voorbede eindigt met:

..... Laat ons bidden.

Wij bidden U, verhoor ons.

Vredegroet

De vrede van God,
die alle verstand te boven gaat,
zal uw harten en gedachten bewaren
in Jezus Christus, onze Heer.

of

De vrede van de Heer
zij met u te allen tijde.

Amen.

En met uw geest.

Geef elkaar die vrede!

Vervolgens wordt de vredegroet met elkaar uitgewisseld.

- 28 -

- 27 -

Opdracht van de gaven 632

Allen gaan zitten

*Tijdens het gezang wordt er collecte gehouden.
De priester maakt het brood en de kelk gereed.*

2. Bewaar mij dat ik roemen zou
dan in mijns Heren Christi dood.
Al wat ik anders noemen zou
is niets bij dit mysterie groot.	3. O angst en liefde, ondereen
vermengd als water en als bloed,
zij wijzen naar het wonder heen
van Hem die op de aarde boet.
4. Het rode bloed, zijn koningskleed
bedekt het schandelijke kruis,
dat wordt door alles wat Hij leed
de levensboom van 't paradijs.	5. En door zijn dood en door zijn bloed
is nu de wereld dood voor mij.
Ik ben gestorven, maar voor goed
van heel de dode wereld vrij.
6. De aarde zelf is veel te klein
voor wie U waarlijk loven wil.
Uw liefde is een groot geheim,
zij vraagt geheel mijn hart en ziel.	

7 ½

Bidd, broeders en zusters,
dat onze offerande aanvaard mag worden
door God, de almachtige Vader.

**De Heer neme de offerande aan uit uw handen,
tot lof en eer van zijn Naam, tot heil van ons
en van zijn gehele heilige kerk.**

Amen.

Gebed over de gaven

Niet op grond van onze verdiensten, Heer,
maar omdat in het ene, volmaakte offer
Gij ons genadig tegemoet komt, bidden wij:
schenk ons vergeving door Christus, onze Heer.

Amen.

Eucharistisch gebed

Allen staan op

De Heer zij met u.

En met uw geest.

Opwaarts de harten.

Wij zijn met ons hart bij de Heer.

Brengen wij onze dank aan de Heer, onze God.

Hij is onze dankbaarheid waardig.

Ja, waardig zijt Gij onze dank te ontvangen,
Heer, heilige Vader, machtige God der eeuwen, door Christus, onze Heer.
Hij die onze schulden gedragen heeft, hij heeft zichzelf vernederd;
onderdanig is hij geworden tot de dood, ja, tot de dood des kruises,
opdat wij, met U verzoend, uw liefde zouden ondervinden
en vervuld worden met een zalig hopen.
Het zij verre dan van ons in iets anders te roemen
dan in het kruis van onze Heer Jezus Christus,
door wie U de engelen loven, U aanbidden de hemelse machten.
Laat nu ook onze stemmen klinken in dit koor, wij smeken U,
opdat ook gehoord wordt onze hulde
als voor uw troon uw grote Naam beleden wordt:

koor:

**Heilig, heilig, heilig is de Heer,
de God van de hemelse machten.
Hemel en aarde zijn vol van uw heerlijkheid.
Hosanna in den hoge.
Gezegend hij die komt in de Naam des Heren.
Hosanna in den hoge.**

Men blijft staan of gaat knielen

Gezegend zijt Gij, God onze Vader
en gezegend is Jezus die komt in uw Naam.

Want hij heeft ons de weg gewezen toen hij ons allen voorging
door de nacht van onze duisternis naar de morgen van uw licht.
Hij is U trouw gebleven en heeft ons liefgehad
tot het bittere einde van zijn eenzame gang.

En toen hij gekruisigd was en gestorven als de minste der mensen
hebt Gij hem opgewekt uit de dood als de eerste van ons allen
en hem de Naam gegeven boven alle naam.

Hij heeft in de nacht van de overlevering het brood genomen,
daar de dankzegging over uitgesproken,
het gebroken en aan zijn discipelen gegeven en gezegd:
Neemt, eet, dit is mijn lichaam, dat voor u gegeven wordt.

Zo heeft hij ook de beker genomen,
daar de dankzegging over uitgesproken,
hem rondgegeven en gezegd:
Drinkt allen hieruit.

Dit is mijn bloed van het nieuwe verbond,
dat voor u en voor velen vergoten wordt tot vergeving van de zonden.

Telkens als gij dit doet, zult gij het doen tot mijn gedachtenis. 326

Bijeen tot zijn gedachtenis komen wij tot U, o God,
met dit brood en deze beker en wij bidden U:
gedenk het offer van de Zoon van uw liefde
en aanvaard ons offer van lof en dank.
Zend over deze gaven uw Geest
en voeg ons allen tezamen tot een levende gemeenschap
die U eert en dient, recht doet aan mensen,
vrede sticht op aarde en hoopvol uw dag tegemoet gaat.

Gezegend zijt Gij, o God,
nu en alle dagen, en in uw Rijk dat komt,
door Jezus Christus, onze Heer.

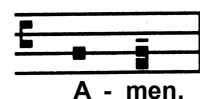
Het Gebed des Heren

Allen blijven knielen of staan

Laten wij bidden tot God onze Vader
met de woorden die Jezus ons geleerd heeft:

Want van U is het koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid
tot in eeuwigheid.

Het breken van het brood - Lam Gods mis 8

Men blijft knielen of staan

De priester breekt het brood, terwijl koor en gemeente zingen:

ont-ferm U o - ver ons.
Lam Gods, dat weg-neemt de zon-den der we-reld,
ont-ferm U o - ver ons.
Lam Gods, dat weg-neemt de zon-den der we-reld,
geef ons de vre-de.

Communie

Zalig zij,
die genodigd zijn
tot het bruiloftsmaal van het Lam.

Hierna zeggen allen driemaal (men slaat zich bij deze woorden op de borst):

**Heer, ik ben niet waardig,
dat Gij tot mij komt,
maar spreek slechts een woord
en ik zal gezond worden.**

Hierna volgt de heilige communie.

*Tot de heilige communie zijn allen genodigd die gedoopt zijn,
en met ons de tegenwoordigheid van Christus willen vieren.*

Gezang na de communie 623

1. Ge-den-ken wij dank-baar de da-den des He-ren,
zijn le-ven, zijn dood en ver-rij-ze-nis,
en dat wij op-recht tot Je-zus ons be-ke-ren
die on-ze God en leids-man ten le-ven is.

2. Hoe hadden wij onze bestemming vernomen,
was Jezus de weg niet ten einde gegaan.
Wie zouden wij zijn, als Hij niet was gekomen
om in zijn lichaam onze dood te doorstaan.
3. Hoe zouden wij ooit voor elkaar kunnen leven,
had Hij ons de liefde niet voorgeleefd,
die tot de dood zich prijs heeft willen geven,
die, Zoon van God, ons aller slaaf is geweest.
4. Gij eerste der mensen, die weerloos en eenzaam
als graan in de aarde gestorven zijt,
Gij wordt ons brood, maak ons met U gemeenzaam,
van harte maak tot wederdienst ons bereid.

Gebed na de communie

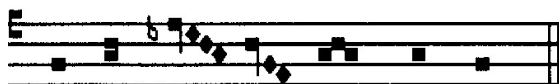
Allen gaan staan of knielen

Laat ons bidden.

Heer, wij mochten uw Zoon
in ons midden ontvangen,
die geleden heeft en is gestorven
om ons deel aan uw liefde te geven.
Bewaar in ons het werk van uw barmhartigheid,
opdat ook wij het kruis opnemen
en met hem verrijzen ten leven.
Door Christus, onze Heer.

Amen.

Men blijft knielen of staan

Looft en dankt de Heer!
Lof en dank zij God!

Zegen

Slotzang 631

Allen blijven / gaan staan

Koor en gemeente zingen om beurten:

Koor:

3. Een ander trad in onze plaats, een mens tot ons behoud,
geprezen zij de liefde Gods die ons zijn raad ontvouwt.
4. Uw liefde, God, zo wijs en goed: wat eens in Adam viel,
ons menselijke vlees en bloed, wordt leven weer en ziel.
6. Want wie voor ons gestreden heeft alleen, man tegen man,
als God en mens geleden heeft wat niemand lijden kan,
7. die leidt ons door de doods Jordaan en houdt ons bij de hand,
die heeft voor ons de weg gebaad naar het beloofde land.
8. Geprezen, God, uw wijs beleid, de omweg van uw Woord,
ver boven alle hoogten uit en alle diepten door.

Vandaag begint de Goede Week.

Een week waarin wij mensen van nu als het ware via de verschillende kerkdiensten met Jezus meereizen in zijn laatste dagen.

Het begint vrolijk: De priester gaat de palmtakken (buxustakjes) wijden. Kinderen hebben een palmpasen-stok gemaakt en lopen voorop in een grote rondgang door de kerk.

Ooit hebben tijdgenoten van Jezus Hem toegezongen toen hij Jeruzalem binnenkwam.

Wat zou u gedaan hebben als u als een van de velen langs de weg had gestaan?

Na de rondgang verandert de kleur van de kerkdienst. De priester kleedt zich om en het enthousiaste rood wordt vervangen door ingetogen paars. Nu begint een gewone zondagochtendmis, maar er worden een paar onderdelen van het begin weggelaten.

De derde lezing is vandaag erg lang: nu wordt het hele verhaal van het verraad, het lijden en sterven van Jezus gelezen.

Ergens in het verhaal komt het volk aan het woord. Al die mensen die een paar dagen geleden langs de weg met palmtakken hebben gezwaaid, staan nu op een plein en schreeuwen: Kruisig Hem!

Wat zou u gedaan hebben als u als een van de velen op dat plein had gestaan?